خبر

موج مسمومیت با مشروبات الکلی تقلبی

گروه استان‌ها | صدها مسموم، ده‌ها فوتی و چندین مورد مرگ مغزی؛ موج تازه مسمومیت‌های الکلی در کشور در حالی قربانی می‌گیرد که نیشابور، هرمزگان، فارس و خوی بیشترین موارد گزارش‌شده را به خود اختصاص داده‌اند.

موج تازه مسمومیت‌های ناشی از مصرف مشروبات الکلی تقلبی در کشور، طی هفته‌های اخیر به یکی از نگران‌کننده‌ترین حوادث حوزه سلامت تبدیل شده است. بر اساس آمارهای اعلام‌شده از سوی وزارت بهداشت و دانشگاه‌های علوم پزشکی، از نیمه آبان تا پنجم آذر صدها نفر در نقاط مختلف کشور با علائم مسمومیت به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند که تعدادی از آن‌ها جان خود را از دست داده و شماری نیز دچار مرگ مغزی شده‌اند.

در تازه‌ترین آمار اعلام‌شده از سوی وزارت بهداشت، از ۹ آبان تا ۴ آذر ماه تعداد ۵۴۳ مورد مسمومیت الکلی در محدوده زیر پوشش ۱۲ دانشگاه علوم پزشکی ثبت شده که به مرگ ۲۳ نفر و مرگ مغزی هشت نفر دیگر منجر شده است. این آمار در حالی اعلام شده که گزارش‌های بعدی برخی دانشگاه‌های علوم پزشکی از افزایش شمار مسمومان و قربانیان حکایت دارد.

نیشابور در صدر مسمومیت‌ها

بیشترین موارد مسمومیت در این موج مربوط به نیشابور در استان خراسان رضوی است. بر اساس آخرین گزارش‌های منتشرشده تا پنجم آذر، شمار مراجعه‌کنندگان این شهرستان به ۲۳۸ نفر رسیده و پنج نفر جان باختند. همچنین پنج نفر دیگر دچار مرگ مغزی شده‌اند.

در این شهرستان، تعدادی از بیماران به دلیل آسیب‌های شدید کلیوی تحت دیالیز قرار گرفته‌اند و شماری نیز در بخش مراقبت‌های ویژه بستری هستند. نکته نگران‌کننده، حضور نوجوانان در میان مسموم‌شدگان است؛ به‌طوری که پیش‌تر از شناسایی ۲۷ فرد زیر ۱۸ سال در میان مراجعه‌کنندگان نیشابور خبر داده شده بود.

هرمزگان؛ هفت قربانی در یک موج مسمومیت

هرمزگان نیز از دیگر مناطق درگیر این حادثه است. بر اساس اعلام دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان تا ساعت ۲۱ چهارم آذر، ۹۸ مورد مسمومیت در استان ثبت شده و هفت نفر جان خود را از دست دادند.

از مجموع موارد گزارش‌شده، ۸۸ نفر در بندرعباس، ۶ نفر در میناب و در شهرستان‌های قشم و رودان هر کدام دو نفر دچار مسمومیت شده‌اند. به گفته مسئولان دانشگاه علوم پزشکی استان، برخی بیماران با آسیب‌های شدید کلیوی و اختلالات بینایی مواجه شده و تعدادی نیز به مراقبت‌های ویژه نیاز پیدا کرده‌اند.

فارس و خوی در فهرست موج مسمومیت

در استان فارس نیز شهرهای شیراز و مرودشت درگیر موج مسمومیت بوده‌اند. طبق گزارش‌های منتشرشده، ۶۶ نفر در این دو شهر با علائم مسمومیت به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند و دست‌کم دو نفر جان باختند.

در خوی استان آذربایجان غربی نیز ۲۰ نفر پس از مصرف مشروبات الکلی تقلبی مسموم شدند که سه نفر از آن‌ها جان خود را از دست دادند. همچنین در کردستان چهار مورد مسمومیت در شهرهای مختلف استان گزارش شده است. در آمار ملی وزارت بهداشت نیز مواردی از مسمومیت در البرز، مشهد، اصفهان، زنجان، خلخال و زابل ثبت شده است.

شناسایی شبکه‌های تولید و توزیع

همزمان با افزایش شمار مسمومان، بررسی منشأ مشروبات آلوده و شناسایی عوامل تولید و توزیع آن‌ها در دستور کار دستگاه‌های انتظامی و قضایی قرار گرفته است. در پرونده مسمومیت‌های نیشابور، از بازداشت تعدادی از مظنونان خبر داده شده و در استان فارس نیز پلیس از دستگیری هفت نفر و شناسایی و پلمب سه محل مرتبط با تولید و آماده‌سازی مشروبات تقلبی خبر داده است.

با وجود این اقدام‌ها، تداوم موارد مسمومیت نشان می‌دهد مقابله با عرضه مشروبات آلوده نیازمند شناسایی کامل زنجیره تولید و توزیع است.

پای یک زنجیره اقتصادی از جنگل تا بازار در تخریب جنگل‌های بلوط دیده می‌شود

زاگرس زغال می‌شود

> کوره‌های زغال‌پزی غیرمجاز حلقه مهمی از زنجیره تخریب هستند زیرا چوبی که از جنگل خارج می‌شود، در این کوره‌ها به زغال تبدیل شده و با حجم کمتر و امکان جابه‌جایی آسان‌تر، به بازار مصرف راه پیدا می‌کند

گروه استان‌ها | قطع هزاران اصله درخت، کشف بیش از ۱۲ تن زغال بلوط و شناسایی کوره‌های غیرمجاز در لرستان نشان می‌دهد تخریب جنگل‌ها فقط به اره و تبر قاچاقچیان محدود نمی‌شود؛ پای یک زنجیره اقتصادی از جنگل تا بازار در میان است.

درخت بلوط برای آنکه به قامت یک درخت تنومند برسد، باید ده‌ها سال در برابر سرما، گرما، خشکسالی و دشواری‌های طبیعت دوام بیاورد؛ اما برای تبدیل شدن به چند کیسه زغال، کافی است در چند ساعت با اره برقی از پا درآید و به کوره‌ای سپرده شود که دود آن، خبر از نابودی بخشی از سرمایه طبیعی زاگرس می‌دهد. این روزها جنگل‌های بلوط لرستان در کنار تهدیدهایی مانند خشکسالی، آتش‌سوزی، آفات و بیماری‌ها با پدیده‌ای مواجه‌اند که عامل انسانی در آن نقش مستقیم دارد؛ قطع درختان برای تولید زغال و کسب درآمد از فروش فراورده‌های جنگلی.

ماجرا فقط به چند قاچاقچی چوب در دل جنگل ختم نمی‌شود. وقتی درختی قطع می‌شود، چوب آن به محل تولید زغال انتقال پیدا می‌کند، در کوره‌های غیرمجاز می‌سوزد، در کیسه‌ها بسته‌بندی می‌شود و سرانجام سر از انبارها، خودروهای باری و بازار مصرف درمی‌آورد. بنابراین مقابله با این پدیده نمی‌تواند صرفاً به توقیف چند محموله یا دستگیری تعدادی از متخلفان محدود بماند.

۲ هزار و ۳۲۹ درخت قربانی تخریب

آمارهای اعلام‌شده از سوی فرماندهی یگان حفاظت منابع طبیعی لرستان تصویری نگران‌کننده از وضعیت عرصه‌های طبیعی این استان ارائه می‌دهد. بر اساس اظهارات مصطفی ماسوری، فرمانده یگان حفاظت منابع طبیعی لرستان، طی هشت ماه گذشته ۲ هزار و ۳۲۹ اصله درخت و نهال در این استان قطع شده است.

این آمار در شرایطی اعلام می‌شود که در همین مدت، از مجموع ۸۹۲ پرونده تخلف تشکیل‌شده در حوزه منابع طبیعی، ۱۵۷ پرونده مربوط به قطع درختان بوده است. همچنین ۱۰۵ پرونده در ارتباط با حمل غیرمجاز چوب، هیزم و زغال و ۲۶ پرونده نیز درباره احداث کوره‌های تولید زغال تشکیل شده است.

این ارقام نشان می‌دهد تخریب جنگل‌ها تنها در مرحله قطع درخت اتفاق نمی‌افتد و بخش‌های مختلفی از زنجیره تولید و انتقال فراورده‌های جنگلی را در بر می‌گیرد.

از سوی دیگر، کشف ۱۲ تن و ۳۸۳ کیلوگرم زغال حاصل از درختان بلوط در لرستان طی هشت ماه امسال، ابعاد دیگری از این ماجرا را آشکار می‌کند. به بیان دیگر، در کنار درختانی که مستقیماً در عرصه‌های جنگلی قطع می‌شوند، حجم قابل توجهی از فراورده‌های حاصل از تخریب نیز در مسیر انتقال یا عرضه شناسایی شده است.

زغال بلوط؛ محصول تخریب طبیعت

تولید زغال از چوب بلوط، به دلیل کیفیت و مرغوبیت این محصول برای برخی سوداگران منابع طبیعی جذابیت اقتصادی دارد. همین موضوع موجب شده درختان بلوط به‌ویژه در مناطق دور از دسترس و حاشیه روستاها در معرض قطع غیرمجاز قرار بگیرند.

در این میان، کوره‌های زغال‌پزی غیرمجاز حلقه مهمی از زنجیره تخریب هستند زیرا چوبی که از جنگل خارج می‌شود، در این کوره‌ها به زغال تبدیل شده و با حجم کمتر و امکان جابه‌جایی آسان‌تر، به بازار مصرف راه پیدا می‌کند.

کشف ۲۶ پرونده مربوط به ساخت کوره‌های تولید زغال در لرستان طی هشت ماه گذشته نشان می‌دهد موضوع صرفاً به تخلفات پراکنده و موردی محدود نیست و ضرورت شناسایی محل‌های تولید و کنترل فعالیت آن‌ها وجود دارد.

در آبان‌ماه نیز نیروهای حفاظتی منابع طبیعی لرستان از کشف هزار و ۷۰۰ کیلوگرم زغال و تشکیل ۱۶ پرونده تخلف خبر دادند. پیش از آن، در مرداد ماه، یک انبار حاوی هزار و ۲۰۰ کیلوگرم زغال جنگلی قاچاق در شهرستان معمولان شناسایی شده بود.

در مهرماه نیز یک دستگاه خودرو نیسان حامل ۴۶۰ کیلوگرم زغال غیرمجاز در دورود توقیف شد.

این نمونه‌ها نشان می‌دهد زغال حاصل از تخریب جنگل‌ها پس از تولید، در انبارها و خودروهای باری جابه‌جا می‌شود و امکان رسیدن آن به بازار مصرف وجود دارد.

درختان ۵۰ ساله چند ساعته می‌سوزند

خسارت قطع درختان بلوط را نمی‌توان صرفاً با تعداد اصله درخت یا وزن زغال تولیدشده محاسبه کرد. بلوط از گونه‌های ارزشمند و کندرشد جنگل‌های زاگرس است و احیای عرصه‌های تخریب‌شده آن به زمان و سرمایه‌گذاری قابل توجهی نیاز دارد.

بر اساس اظهارات مسئولان منابع طبیعی، رشد سالانه درخت بلوط به‌طور متوسط یک تا سه سانتیمتر است و ممکن است ۵۰ تا ۱۰۰ سال زمان نیاز باشد تا یک نهال به درختی تقریباً تنومند تبدیل شود. همچنین حدود ۴۰ سال زمان برای رسیدن درخت به مرحله تولید میوه برآورد شده است.

به همین دلیل، جایگزین کردن یک درخت قطع‌شده با کاشت چند نهال، لزوماً به معنای جبران خسارت نیست. نهال تازه کاشته‌شده باید سال‌ها در برابر چرای دام، کم‌آبی، آفات، آتش‌سوزی و سایر تهدیدها دوام بیاورد تا بتواند بخشی از کارکرد درخت بالغ را ایفا کند.

جنگل‌های بلوط علاوه بر تأمین زیستگاه گونه‌های جانوری و گیاهی، در حفظ خاک، جلوگیری از فرسایش، تنظیم چرخه آب و کاهش آثار تغییرات اقلیمی نقش دارند، بنابراین از بین رفتن این پوشش گیاهی در مناطق کوهستانی و شیب‌دار زاگرس می‌تواند خطر فرسایش خاک و رواناب‌های مخرب را نیز افزایش دهد.

وقتی معیشت به جان جنگل می‌افتد

البته همه ابعاد قطع درختان را نمی‌توان تنها در انگیزه سودجویی قاچاقچیان خلاصه کرد. در برخی مناطق روستایی و حاشیه جنگل‌ها، فقر، بیکاری و محدودیت فرصت‌های شغلی نیز می‌تواند زمینه بهره‌برداری غیرمجاز از منابع طبیعی را فراهم کند.

در چنین شرایطی، برخی افراد برای تأمین درآمد یا هزینه‌های زندگی به قطع درختان، تهیه هیزم و تولید زغال روی می‌آورند. این در حالی است که سود اصلی زنجیره تولید و فروش زغال لزوماً نصیب فردی نمی‌شود که درخت را قطع می‌کند.

بنابراین، برخورد با متخلفان باید در کنار برنامه‌های حمایتی و ایجاد فرصت‌های شغلی جایگزین برای جوامع محلی دنبال شود. نمی‌توان از روستاییان انتظار داشت در شرایط دشوار اقتصادی از منابع طبیعی حفاظت کنند، اما برای معیشت پایدار آنان برنامه‌ای نداشت.

با این حال، مشکلات معیشتی نیز نمی‌تواند توجیهی برای فعالیت شبکه‌های سازمان‌یافته قاچاق چوب و زغال یا تخریب گسترده جنگل‌ها باشد.

حمل چوب بدون مجوز ممنوع است

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان با تأکید بر ضرورت کنترل جابه‌جایی محصولات جنگلی اعلام کرده حمل هر گونه چوب از عرصه‌های جنگلی و غیرجنگلی نیازمند مجوز قانونی است.

به گفته شیرزاد نجفی حتی صاحبان باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی نیز برای قطع درختان و انتقال چوب آن‌ها باید درخواست خود را در سامانه حمل چوب منابع طبیعی ثبت کنند تا پس از بررسی کارشناسان و بازدید میدانی، مجوز لازم صادر شود.

در این مجوزها باید نوع و مشخصات محموله، تاریخ جابه‌جایی و اطلاعات وسیله نقلیه از جمله شماره پلاک درج شود تا امکان رصد محموله در مسیر انتقال وجود داشته باشد.

نجفی همچنین تأکید کرده است با توجه به ارزش حفاظتی جنگل‌های بلوط زاگرس، قطع این درختان برای تأمین مواد اولیه تولید زغال در استان ممنوع است.

فعال بودن سامانه‌های نظارتی و اعلام شماره‌های ۱۵۰۴ و ۱۳۹ برای دریافت گزارش‌های مردمی نیز از دیگر اقداماتی بوده که منابع طبیعی برای مقابله با تخلفات اعلام کرده است.

بازار فروش نیازمند بازرسی است

با وجود آمارهای اعلام‌شده از کشف محموله‌های زغال و تشکیل پرونده‌های قضایی، پرسش اصلی همچنان پابرجاست: چرا با وجود ممنوعیت قطع درختان بلوط برای تولید زغال، همچنان محموله‌های چندصد کیلوگرمی و چندتنی زغال جنگلی در استان کشف می‌شود؟

تشکیل پرونده برای ۲۶ مورد ساخت کوره زغال‌پزی و ۱۰۵ مورد حمل غیرمجاز چوب، هیزم و زغال نشان می‌دهد نظارت بر حلقه‌های مختلف این فعالیت ضرورت دارد؛ اما برای ارزیابی اثربخشی اقدامات حفاظتی، صرف اعلام تعداد پرونده‌ها و محموله‌های کشف‌شده کافی نیست.

ضروری است مشخص شود چند کوره غیرمجاز شناسایی و تعطیل شده‌اند، چه تعداد از متخلفان به مجازات قطعی رسیده‌اند، منشأ زغال‌های کشف‌شده کجا بوده و چه نظارتی بر انبارها، مراکز خریدوفروش و شبکه توزیع این محصولات وجود دارد.

اگر زغال حاصل از قطع غیرمجاز بلوط همچنان خریدار داشته باشد، توقیف چند محموله نمی‌تواند به معنای پایان تخریب جنگل‌ها باشد. تا زمانی که بازار فروش این محصول فعال است، انگیزه اقتصادی برای قطع درختان نیز باقی می‌ماند.

جنگل‌های بلوط لرستان امروز بیش از آنکه به آمار کشفیات و گزارش برخوردهای مقطعی نیاز داشته باشند، محتاج قطع زنجیره‌ای هستند که در یک سوی آن درختان چند ده‌ساله زاگرس قربانی می‌شوند و در سوی دیگر، کیسه‌های زغال به پول تبدیل می‌شوند. پرسش اینجاست که چرا باید سرمایه‌ای که طبیعت طی چند دهه ساخته است، در چند ساعت به زغال تبدیل شود و هزینه این تخریب را نسل‌های آینده بپردازند؟

جدول ۹۵۷۶

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

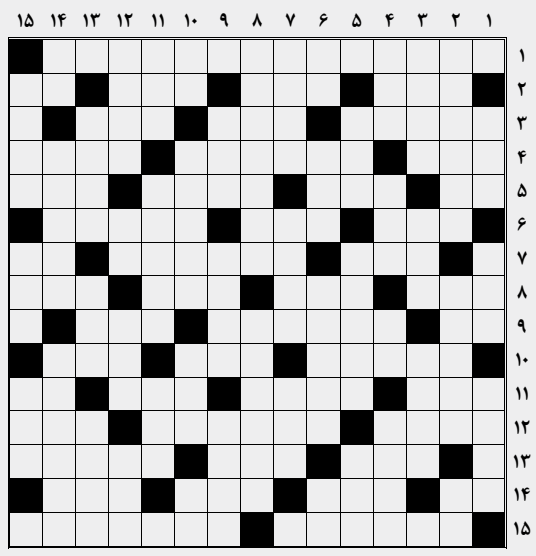

افقی

۱. فیلمی جنایی معمایی محصول سال ۱۳۸۴ به کارگردانی مهدی کرم‌پور ۲. سنگ زیرین آسیاب - پیش‌رو - پشت‌سر - گریختن ۳. خوش‌خلق - برچسب تجاری کالا - واکنش تکرارشونده عصبی ۴. خودروساز آلمانی - افسانه - شاخه‌ای از اتومبیلرانی ۵. شهر توت - حشره‌ای در هواپیما - وجوب - لغزنده ۶. نکته‌سنجی - خواهر و برادر اصلی - سبزی خوشبوی خوردنی ۷. برنج پخته - طولانی - مروارید درشت ۸. بز پیشرو گله - بالاپوش - پسوند شباهت - شکاف ۹. سه کیلوگرم - مدیر فنی تیم فوتبال تراکتور تبریز - درخت خرما ۱۰. واحد پول غیررسمی خودمان - صوت دعوت به سکوت - مهم‌تر ۱۱. سه‌تای انگلیسی - وقت و زمان - خاندان - مساوی ۱۲. الزام‌شده - انعکاس - عضو پرواز ۱۳. تناوب زراعی - سرمایه جاودانی - عصر و دوره ۱۴. آب شرعی - سرگشته - سلسله کریم‌خان - گروه ۱۵. ماتادور - ورم معده

عمودی

۱. کم‌وزن - پایان دادن - مالک شدن ۲. شبیه - وارسی - جوی خون ۳. موشک بالستیک - برجستگی دوش سرهنگ - روادید ۴. واحد پول غنا - مسافرخانه بین‌راه - انحنا - روبیان ۵. سفیدموی شاهنامه - اتاق جلوباز - سرازیری ۶. کدو تنبل - مشکل - رودخانه پرآب اروپایی - مکان ۷. مخلوط شن، ماسه و آهک - سمبل - شکم خودرو ۸. آکاسیف - جنبیدن پرچم ۹. سلاح رستم - دنیوی - بالنگ ۱۰. چهره - شاعر سرشناس روم پیش از میلاد مسیح - روشنایی و فروغ - بیماری ۱۱. وسیله - فلکه شهری - رنگ طبیعت ۱۲. نوشیدنی تخمیری از شیر محصول کوه‌های قفقاز - زنده - نقطه سیاه روی پوست - مجانی ۱۳. متاع - نخ تابیده - یقین قلبی ۱۴. خیس - گیاهی آپارتمانی از تیره مارچوبگان - واسطه ۱۵. کشمش - سینمای فاجعه آبادان - تقویت امواج رادیویی

حل جدول

